

Vår saksbehandler
Thea Tønseth

Vår ref.
20/53101
oppgis ved alle henv.

Deres ref.

Dato
10.07.2020

Høring - Forskrift om vann- og avløpsgebyrer, Trondheim kommune, Trøndelag

Bakgrunn

Som en følge av at Klæbu kommune og Trondheim kommune er slått sammen, må lokale forskrifter vedtas for den nye kommunen. I henhold til forskrift om sammenslåing av Klæbu kommune og Trondheim kommune til Trondheim kommune § 3, er frist for fastsetting av nye forskrifter 1. januar 2021.

Trondheim kommune sender forslag til ny forskrift om vann- og avløpsgebyrer, Trondheim kommune, Trøndelag (heretter kalt gebyrforskrift), på høring. Gjeldende lokale forskrifter om vann- og avløpsgebyrer for områdene tidligere Klæbu kommune og Trondheim kommune følger vedlagt.

Gjeldende rett

Lokal forskrift fastsettes med hjemmel i lov av 16. mars 2012 nr. 12 om kommunale vass- og avløpsanlegg § 5 og forskrift av 1. juni 2004 nr. 931 om begrensning av forurensning § 16-1.

Tidligere Klæbu og Trondheim kommune har begge gjeldende forskrifter om vann- og avløpsgebyrer. Forskriftene regulerer plikten til å betale tilknytningsgebyr og årsgebyr for kommunale vann- og avløpstjenester, beregningsmetoder for gebyrene, muligheten for fradrag, tillegg og fritak, samt betaling og innkreving av gebyrene.

De to gebyrforskriftene har i all hovedsak likt innhold, men det er likevel noen forskjeller både ved oppbyggingen og innholdet i gebyrforskriftene. For det første har de to gebyrforskriftene noe ulik beregningsmetode for tilknytnings- og årsgebyr. Videre gjelder tidligere Trondheim kommunes gebyrforskrift kun fast eiendom som er tilknyttet kommunal vann- og/eller avløpsledning. Tidligere Klæbu kommunes gebyrforskrift omfatter i tillegg fast eiendom med privat avløpsanlegg (septiktank) og inneholder bestemmelser om tømning av septiktanker, gebyrer for tømning, samt årsgebyr for septikanlegg basert på tankstørrelse og tømmefrekvens. Tidligere Klæbu kommunes gebyrforskrift er gjennomgående mer omfattende enn tidligere Trondheim kommunes gebyrforskrift og regulerer flere forhold som følger av annet regelverk, herunder henvisninger til forurensningsloven § 7 om kommunens myndighet til å pålegge utbedring av avløpsanlegg og plan- og bygningsloven § 27-2 om kommunens myndighet til å pålegge tilknytning til kommunalt avløpsnett.

Kommunedirektørens vurdering

Kommunedirektøren anbefaler at den nye gebyrforskriften for Trondheim kommune kun skal gjelde fast eiendom som er tilknyttet kommunal vann- og /eller avløpsledning og at den kun skal omhandle vann- og avløpsgebyrer. Forholdet til eiendommer med septikanlegg anses tilstrekkelig regulert gjennom forurensningsloven, forurensningsforskriften og utstedte utslippstillatelser. I tidligere Trondheim kommune har gebyrer for tømming av septiktanker vært inntatt i de kommunale gebyrsatsene med direkte hjemmel i forurensningsloven § 34. Kommunedirektøren vurderer at dette er tilstrekkelig og at det ikke er nødvendig å innta bestemmelser om gebyrer for tømming av septiktanker i den nye gebyrforskriften. I tillegg er kommunedirektøren av den oppfatning at det ikke er behov for å vise til kommunens myndighet som følger av annet regelverk, herunder forurensningsloven og plan- og bygningsloven i gebyrforskriften.

Kommunedirektøren har på bakgrunn av ovennevnte vurdert at det er mest hensiktsmessig å videreføre tidligere Trondheim kommunes gebyrforskrift, men at det er behov for noen endringer.

Oppsummering

De fleste av endringene er mindre endringer som ikke medfører noen realitetsendring for abonnentene. Kommunedirektøren har valgt å i all hovedsak videreføre tidligere Trondheim kommunes gebyrforskrift.

De største materielle endringene i gebyrforskriften gjelder metoder for stipulering av forbruk som grunnlag for beregning av årsgebyr for de eiendommer som ikke har installert vannmåler. Det foreslås i tillegg en differensiering mellom boligbebyggelse og fritidsbebyggelse ved stipuleringen av forbruket, slik at gebyret i størst mulig grad skal gi uttrykk for det reelle forbruket. Videre foreslås en begrensning i kommunens myndighet til å beregne tillegg i årsgebyret, samt at det innføres adgang til å søke om permanent og tidsbegrenset fritak for årsgebyret i visse tilfeller. Kommunedirektøren foreslår også å endre vilkårene for når vannmåler skal installeres. Til sist foreslår kommunedirektøren å innføre et administrasjonsgebyr for kommunens utgifter i forbindelse med stipulering av forbruk, samt kontroll og avlesning i de tilfeller hvor vannmåleren ikke blir avlest på kommunens forespørsel.

Nedenfor behandles de bestemmelsene som kommunedirektøren foreslår å endre:

Endringer i forskrift om vann- og avløpsgebyrer, Trondheim kommune, Trøndelag

Henvisning til hjemmelslov

Tidligere Trondheim kommunes gebyrforskrift henviser til lov av 31. mai 1974 om kommunale vass- og kloakkavgifter, som er opphevet. Kommunedirektøren oppdaterer henvisningen til gjeldende regelverk.

Forslag til henvisning til hjemmelslov:

Forskrift om vann- og avløpsgebyrer vedtas med hjemmel i lov av 16. mars 2012 nr. 12 om kommunale vass- og avløpsanlegg § 5 og forskrift av 1. juni 2004 nr. 931 om begrensning av forurensning § 16-1.

§ 8 nr. 5 og 6 Årsgebyr

Tidligere Trondheim kommunes gebyrforskrift § 8 nr. 5 gjelder beregning av årsgebyr for eiendommer som ikke har installert vannmåler. Etter gjeldende gebyrforskrift betales et gebyr som svarer til 3 m³ vannforbruk årlig pr. kvm bruksareal. Bystyret vedtok i sak 0202/19 den 19.12.2019 en reduksjon i omregningsfaktoren fra 3 m³ til 2,5 m³. Kommunedirektøren foreslår at

omregningsfaktoren i gebyrforskriften endres tilsvarende.

Tidligere Klæbu kommunes gebyrforskrift § 8.4 syvende ledd inneholder en bestemmelse hvor andelen forventet brukstid for fritidsbebyggelse, som ikke kan montere vannmåler, settes til halvparten av brukstiden for boligbebyggelse. Det stipulerte forbruket skal i størst mulig grad tilsvare det reelle forbruket og fritidsbebyggelse har normalt et mindre vannforbruk enn boligbebyggelse. Kommunedirektøren foreslår derfor å redusere omregningsfaktoren til 1,25 m³ for fritidsbebyggelse som ikke har mulighet til å montere vannmåler frostfritt.

Kommunedirektøren foreslår videre å ta ut bestemmelsen om at årsgebyret avrundes nedover til nærmeste hele krone. Gebyrene utregnes maskinelt med faktorer som har øresverdier og en avrunding kompliserer utregningen.

Tidligere Trondheim kommunes gebyrforskrift § 8 nr. 6 gjelder minimumsgebyr for eiendommer hvor måler ikke er installert og arealoppgaver mangler. Kommunedirektøren fakturerer ikke lenger et slikt minimumsgebyr, men foreslår å sette et standardisert bruksareal på 200 m² som utgangspunkt for stipuleringen.

Forslag til ny § 8 nr. 5:

For eiendom som ikke har installert vannmåler betales et forbruksgebyr som svarer til 2,5 m³ vannforbruk årlig pr. kvm. bruksareal. For eiendom registrert som fritidsbebyggelse i matrikkelen, og som ikke har mulighet til å montere vannmåler frostfritt, betales et forbruksgebyr som svarer til 1,25 m³ vannforbruk årlig pr. kvm bruksareal.

Forslag til ny § 8 nr. 6:

For eiendom hvor en for tiden ikke har beregningsgrunnlag, dvs. måler ikke er installert og arealoppgaver mangler, settes bruksareal lik 200 m², mot senere korrigering.

§ 11 nr. 2 og 4 Tillegg i årsgebyret

Tidligere Trondheim kommunes gebyrforskrift § 11 nr. 2 fastsetter et tilleggsgebyr i de tilfellene hvor den gebyrpliktige unnlater å etterkomme pålegg om å fjerne/kortslutte privat septiktank/avslamningstank.

Kommunedirektøren foreslår at denne bestemmelsen tas ut av forskriften, da oppfølging av slike ulovligheter er hjemlet i eget regelverk med de sanksjonsmuligheter som følger av dette. Unnlattelse av å etterkomme slikt pålegg medfører ikke økt belastning på kommunale ledninger eller renseanlegg og det er derfor ikke naturlig å kreve tillegg i årsgebyret for vann- og avløpstjenester.

§ 11 nr. 4 omhandler tilleggsgebyr for eiendom som kun er gebyrpliktig for vann og fastslår at det for disse eiendommene skal beregnes et tilleggsgebyr på 10 % av årsgebyret for vann. Kommunedirektøren har erfart at denne bestemmelsen kan få urimelige konsekvenser for eksempelvis eiendommer i områder hvor det ikke er lagt kommunal avløpsledning og de derfor ikke har mulighet til å tilknytte seg kommunalt avløpsnett. Kommunedirektøren foreslår derfor at § 11 nr. 4 tas ut av gebyrforskriften.

Forslag til ny § 11 - Tillegg i årsgebyret:

1. Hvor avløpsvannets sammensetning avviker fra vanlig husholdningsavløp og virker fordyrende på drift og vedlikehold av kommunens avløpsanlegg, kan det beregnes et tillegg til avløpsgebyret.

Tilleggets størrelse fastsettes ved avtale, eller hvis avtale ikke kommer i stand, av kommunen.

2. Gebyrpliktige som unnlater å etterkomme pålegg om å utbedre lekkasje på eiendommens vannledning eller mangler ved avløpsanlegg eller sanitærutstyr som medfører økt belastning på ledninger eller renseanlegg, skal betale et tillegg til vann- og/eller avløpsgebyret. Tilleggsgebyret begynner å løpe en måned etter at pålegget er gitt. Tillegget utgjør 50 % av eiendommens ordinære vann- og /eller avløpsgebyr og beregnes for hvert påbegynt kvartal. Gebyret løper inntil pålegget er etterkommet.

3. For eiendommer med kommunal vannmåler, betales et årlig tillegg til årsgebyret for vann som vederlag for utlevering, drift og vedlikehold. Tillegget fastsettes årlig av bystyret. Tillegget beregnes fra første hele måned etter at måleren er installert.

§ 12 Fritak for årsgebyr (ny bestemmelse)

Tidligere Klæbu kommunes gebyrforskrift har en bestemmelse i § 13 som gir den gebyrpliktige rett til å søke om fritak for vann- og avløpsgebyrer. Tidligere Trondheim kommunes gebyrforskrift innehar ikke tilsvarende bestemmelse. Kommunedirektøren mener at en slik bestemmelse kan være praktisk i de tilfellene hvor eiendommen frakobles kommunens ledningsnett og foreslår at en tilsvarende bestemmelse (med noen mindre språklige endringer) inntas i den nye gebyrforskriften. Kommunedirektøren viderefører ikke Klæbu kommunes bestemmelse om at fritaket kun gjelder for ett år av gangen. Dette for å begrense ressursbruken ved å måtte behandle årlige søknader hvor det ikke foreligger noen endringer ved tilknytningen. Fritaket vil gjelde så lenge eiendommen er fysisk frakoblet det kommunale vann- og/eller avløpsnettet. Dersom eiendommen tilknyttes på nytt, vil tilknytningsgebyr og årsgebyr bli fakturert etter de øvrige bestemmelsene i gebyrforskriften.

Kommunedirektøren ser også behov for å innvilge tidsbegrenset fritak fra å betale forbruksgebyr for eiendommer som ikke har installert vannmåler og som er ubeboelig på grunn av eksempelvis brann, skade o.l. For eiendommer som har installert vannmåler, vil det i disse tilfellene ikke bli registrert vannforbruk og derfor ikke fakturert forbruksgebyr.

Forslag til ny § 12 - Fritak for årsgebyr:

1. Fritak fra årsgebyr gis kun når eiendommen fysisk frakobles kommunens ledningsnett og opphører tidligst fra neste måned etter at melding er mottatt om at anboringspunktet for vanninntak er plombert, eller tilkoblingspunkt til kommunal avløpsledning er terset.

2. Eiendom som ikke har installert vannmåler og som er ubeboelig på grunn av brann, skade o.l., kan innvilges fritak for forbruksgebyr i inntil 1 år av gangen etter skriftlig søknad. Abonnenten er forpliktet til å melde fra straks boenheten igjen blir bebodd. Midlertidig fritak gjelder fra neste hele termin.

§ 13 Installasjon og bruk av vannmåler

I og med at Kommunedirektøren foreslår å innta ny bestemmelse i § 12 (Fritak for gebyrer), endres nummereringen tilsvarende på senere bestemmelser.

Tidligere Trondheim kommunes gebyrforskrift fastsetter at "eiendommer som tilknyttes etter 1. januar 1998, skal ha installert vannmåler." Kommunedirektøren ser for seg tilfeller hvor eiendommen er tilknyttet det kommunale vann- og/eller avløpsnettet før 1998 men hvor det enten oppføres nybygg på eiendommen eller eksisterende bebyggelse utvides vesentlig. I disse

tilfellene ville man etter gjeldende gebyrforskrift slippe krav til installasjon av vannmåler. Det er et ønske at flest mulig av kommunens eiendommer installerer vannmåler og kommunedirektøren foreslår derfor at krav til installasjon av vannmåler inntreer ved oppføring av nybygg eller vesentlig utvidelse av eksisterende bebyggelse.

Tidligere Trondheim kommunes gebyrforskrift § 12 nr. 2 andre setning gjelder stipulering av årsgebyret dersom vannmåleren ikke blir avlest. I henhold til gjeldende forskrift stipuleres årsgebyret etter *“forbruket i det siste foregående år eller etter gjennomsnittsförbruket i de tre siste foregående år”*. Kommunedirektøren har erfart at beregningen kan være utfordrende dersom abonnenten ikke har lest av måleren i løpet av de tre siste årene. Kommunen har da ikke tilgjengelig grunnlag for å stipulere forbruket. Kommunedirektøren foreslår derfor at ordlyden endres til at forbruket stipuleres på bakgrunn av siste kjente avlesninger. Årsaken til at forbruket ikke kan stipuleres med utgangspunkt i bebyggelsens størrelse, på samme måte som for eiendommer som ikke har vannmåler, jf. § 8 nr.5, er at antallet eiendommer som har vannmåler, men som ikke leser av måleren, er så høyt at kommunen ikke har kapasitet til å beregne stipuleringen manuelt. Kommunen har ikke tilstrekkelig datakvalitet på bruksarealet i sine systemer til at dette lar seg gjøre maskinelt.

Stipulering av gebyret når vannmåleren ikke blir avlest av abonnenten, er ressurskrevende for kommunen. Kommunedirektøren foreslår derfor at abonnenten må betale et administrasjonsgebyr dersom vannmåleren ikke blir avlest på kommunens forespørsel. Kommunedirektøren ser også behov for å kreve et administrasjonsgebyr for kommunens kostnader ved å selv foreta avlesning på eget tiltak, dersom den gebyrpliktige unnlater å foreta avlesning på kommunens forespørsel og kommunen selv finner det nødvendig å foreta avlesning. Dette kan være tilfeller hvor kommunen mistenker at forbruket er vesentlig høyere enn det har vært forutgående år, dersom anlegget er nytt slik at kommunen ikke har tidligere avlesninger tilgjengelig, eller dersom abonnenten har behov for kommunens bistand for å lokalisere vannmåleren. Vann- og avløpsgebyrene er basert på et selvkostprinsipp, jf. forurensningsforskriften § 16-1. Kommunedirektøren er av den oppfatning at det er rimelig at de merkostnader dette arbeidet medfører for kommunen, skal belastes de abonnenter som ikke leser av sin vannmåler og ikke dekkes gjennom en oppjustering av vann- og avløpsgebyrene som belastes alle kommunens abonnenter.

Kommunedirektøren foreslår videre å innta en bestemmelse om stipulering av forbruk dersom vannmåler er fjernet og ikke er meldt demontert til kommunen. Forbruket stipuleres på samme måte som for eiendommer som ikke har vannmåler, jf. § 8 nr. 5. Disse tilfellene gjelder forholdsvis få eiendommer, slik at kommunen har ressurser til å foreta beregning av gebyrer manuelt, basert på bebyggelsens størrelse.

Forslag til ny § 13 - Installasjon og bruk av vannmåler:

1. Ved oppføring av nybygg eller vesentlig utvidelse av eksisterende bebyggelse, skal eiendommen installere vannmåler.

Eiendommer som ikke utelukkende nyttes til boligformål, samt eiendommer med fontene eller vannbasseng større enn 3 m², skal ha installert vannmåler. Dersom det finnes nødvendig kan kommunen i andre tilfeller påby at vannmåler skal installeres. Kommunen kan i spesielle tilfeller dispensere fra plikten til å installere måler.

2. For både private og kommunale vannmålere gjelder:

Det er huseiers ansvar å sørge for at måleren blir avlest på forespørsel fra kommunen.

3. Blir en måler ikke avlest på oppfordring fra kommunen, stipuleres et forbruk på bakgrunn av de siste kjente avlesninger. Det samme gjelder hvis en måler går i stykker eller den viser feilaktig resultat. Abonnementen skal i tillegg betale et administrasjonsgebyr til dekning av kommunens kostnader med dette. Gebyret vedtas årlig av bystyret.

4. Blir en måler ikke avlest og kommunen finner det nødvendig, kan kommunen selv foreta avlesning uten ytterligere varsel til abonnenten og kreve et særskilt gebyr (kontroll-/oppmøtegebyr) til dekning av kommunens kostnader med dette. Gebyret vedtas årlig av bystyret.

5. Dersom vannmåler er fjernet og ikke er meldt demontert til kommunen, betales et forbruksgebyr som svarer til 2,5 m³ vannforbruk årlig pr. kvm. bruksareal. Gebyret beregnes fra dato for siste kjente avlesning, begrenset til tre år tilbake i tid fra kommunen ble kjent med at vannmåleren er fjernet.

§ 14 Betaling av årsgebyr

I og med at kommunedirektøren foreslår å innta ny bestemmelse i § 12 (Fritak for gebyrer), endres nummereringen tilsvarende på senere bestemmelser. Kommunedirektøren foreslår ingen materielle endringer av bestemmelsen.

§ 15 Pantesikkerhet og innkreving av gebyrene

I og med at kommunedirektøren foreslår å innta ny bestemmelse i § 12 (Fritak for gebyrer), endres nummereringen tilsvarende på senere bestemmelser. Kommunedirektøren foreslår ingen materielle endringer av bestemmelsen.

§ 16 Om Klageadgang

I og med at kommunedirektøren foreslår å innta ny bestemmelse i § 12 (Fritak for gebyrer), endres nummereringen tilsvarende på senere bestemmelser. I tidligere Trondheim kommunes gebyrforskrift heter det at vedtak kan påklages til kommunens klagenemnd. Kommunedirektøren foreslår å presisere at det er formannskapet som behandler klager på vedtak med hjemmel i forskriften.

Forslag til ny § 16 - Om Klageadgang:

Enkeltvedtak i medhold av denne forskrift kan påklages til formannskapet, jf. forvaltningsloven § 28 annet ledd.

§ 17 Delegering

I og med at kommunedirektøren foreslår å innta ny bestemmelse i § 12 (Fritak for gebyrer), endres nummereringen tilsvarende på senere bestemmelser. Kommunedirektøren foreslår ingen materielle endringer av bestemmelsen.

§ 18 Ikrafttreden

I og med at kommunedirektøren foreslår å innta ny bestemmelse i § 12 (Fritak for gebyrer), endres nummereringen tilsvarende på senere bestemmelser.

Tidligere Trondheim kommunes gebyrforskrift § 18 nr. 1 fastslår at forskriften gis virkning fra 1. juli 1997. § 18 nr. 2 inneholder overgangsregler som var aktuelle på det tidspunkt hvor forskriften ble vedtatt i 1996, men som ikke lenger er aktuelle. Kommunedirektøren foreslår derfor å endre ikrafttredelsesdato til 1.1.2021.

Forslag til ny § 18 - Ikrafttreden:
Forskriften trer i kraft 1.1.2021.

Høringsvar

Kommunedirektøren ønsker høringsinstansenes syn på ovennevnte endringer i ny forskrift om vann- og avløpsgebyrer, Trondheim kommune, Trøndelag.

Eventuelle uttalelser bes sendt til eierskap.postmottak@trondheim.kommune.no innen 24.08.2020, merket i emnefeltet:

20/53101 – Høringsuttalelse – Forskrift om vann- og avløpsgebyrer, Trondheim kommune, Trøndelag

Med hilsen
TRONDHEIM KOMMUNE

Ragnhild Børmer
avdelingsleder

Thea Tønseth
juridisk rådgiver

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Vedlegg:

Utkast til forskrift om vann- og avløpsgebyrer, Trondheim kommune, Trøndelag
Forskrift om vann- og avløpsgebyrer, Trondheim kommune, Sør-Trøndelag
Forskrift om vann- og avløpsgebyrer, Klæbu kommune, Sør-Trøndelag